

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародної економіки

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ПРАКТИЧНОГО
ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»**

Тернопіль 2019

Методичні рекомендації для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Міжнародна економіка» для студентів освітньої-професійної програми «Менеджмент» за освітнім ступенем «молодший бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань «Управління та адміністрування»/ Укл. Лизун М. В., Ліщинський І. О. Тернопіль: Університетська думкаю. ТНЕУ, 2019. 12 с.

Укладачі:

Лизун Марія Володимирівна,
д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки
Ліщинський Ігор Орестович,
д.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки

Рецензенти:

Білецька Ірина Мирославівна,
д.е.н., доцент, завідувач кафедри
кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту ІФННІМ

Колінець Леся Богданівна,
д.е.н., професор кафедри
міжнародної економіки ТНЕУ

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки
(протокол № 1 від 28.08.2019 р.)

Схвалено Вченою радою Факультету економіки та управління
(протокол №1 від 25.09.2019 р.)

Лизун М.В., Ліщинський І.О., 2019

ЗМІСТ

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА».....	4
2. СТРУКТУРНА СХЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ ВИКОНАННІ КОМПЛЕКСНОГО ПРАКТИЧНОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ.....	5
3. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ КОМПЛЕКСНОГО ПРАКТИЧНОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ	8
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	9
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	11

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

Метою навчальної дисципліни "Міжнародна економіка" є вивчення системи міжнародної економічних відносин, об'єктивних законів і принципів її розвитку та на цій основі отримання умінь й навичок аналізу зовнішньоекономічної політики України у процесі інтеграції її у сучасні світогосподарські структури.

Вивчення курсу "Міжнародна економіка" передбачає цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Завдання вивчення дисципліни:

- вивчення суті та закономірностей функціонування й розвитку системи міжнародних економічних відносин;
- виявлення факторів, які впливають на міжнародний поділ праці та формування зовнішньоекономічної політики країни; аналіз регіональних інтеграційних процесів у глобальному вимірі;
- дослідження тенденцій розвитку світових ринків товарів й послуг, світового фінансового ринку та світових ринків робочої сили;
- оцінювання сучасної міжнародної регуляторно-координаційної політики в сфері міжнародної торгівлі, руху капіталу та робочої сили.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) з дисципліни "Міжнародна економіка" виконується самостійно кожним студентом. КПЗ охоплюють усі основні теми дисципліни "Міжнародна економіка". Метою виконання КПЗ є поглиблене вивчення найбільш актуальних проблем у сфері міжнародної економіки. Виконання КПЗ з одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з предмету „Міжнародна економіка”.

2. СТРУКТУРНА СХЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ ВИКОНАННІ КОМПЛЕКСНОГО ПРАКТИЧНОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

I. Загальна характеристика регіонального інтеграційного угруповання (РІУ):

1. назва РІУ;
2. країни-учасниці РІУ;
3. адміністративно-територіальна мапа РІУ;
4. коротка історія, структура, завдання РІУ.

II. Природно-географічне середовище країн-учасниць РІУ:

1. рельєф;
2. клімат;
3. природні ресурси;
4. наявність виходу до моря, судноплавних рік та озер.

III. Політичне середовище країн-учасниць РІУ:

1. державний устрій (унітарна держава, федерація, конфедерація);
2. державне правління (монархія, республіка та їх підтипи);
3. політичний режим (демократичний, авторитарний тоталітарний);
4. глава держави;
5. структура державних органів управління;
6. кількість політичних партій.

IV. Економічне середовище РІУ:

1. Групування країн-учасниць РІУ відповідно до їх рівня соціально-економічного розвитку за методиками ООН, Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Банку міжнародних розрахунків, Організації економічного співробітництва і розвитку.
2. Визначення частки РІУ в світовому господарстві.

	Населення	Площа	ВВП	Експорт
Країна 1				
Країна 2				
Країна ...				
РІУ				
Світ				
Частка РІУ в світовому господарстві, %				

3. Макроекономічна рівновага країн-учасниць РІУ.

	ВВП			ВВП на душу населення			Інфляція			Безробіття		
	2000	2010	2018	2000	2010	2018	2000	2010	2018	2000	2010	2018
Країна 1												
Країна 2												
Країна ...n												
Середньо-статистичний показник по РІУ	x	x	x									

4. Торговельний баланс країн учасниць РІУ.

Імпорт	Імпорт (товарів)	Імпорт (Послуг)	Країна	Експорт	Експорт (товарів)	Експорт (послуг)	Сальдо
			Країна 1				
			Країна 2				
			Країна ...n				
			РІУ				

- динаміка торгівлі;
- основні напрямки експорту та імпорту;
- основні об'єкти експорту та імпорту (товари, послуги).

5. Індокси зовнішньої торгівлі.

Індекс відкритості економіки

$$I_{ve}=(X+M)/ВВП,$$

де X – експорт, M – імпорт

Індекс концентрації експорту

$$I_{ke}= X_i / P_i$$

де X_i – обсяг експорту i -го виду продукції, P_i – сукупний обсяг виробництва i -го виду продукції

Індекс Грубеля-Ллойда

$$I = [\sum_i (X_i+M_i) - \sum_i |X_i - M_i|] / \sum_i (X_i+M_i) * 100,$$

де X_i та M_i —це відповідно експорт та імпорт у секторі i

6. Фінансові індикатори країн учасниць РІУ

- Прямі іноземні інвестиції (в розрізі країн та галузей)
- Портфельні інвестиції
- Зовнішній борг (абсолютний показник та частка в ВВП)

Висновки. Необхідно описати статистичні дані та отримані математичні результати. Дати оцінку ролі та впливу відповідного регіонального інтеграційного угруповання у світовій економіці.

3. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ КОМПЛЕКСНОГО ПРАКТИЧНОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Відповідно до номеру студента за списком академічної групи, обирається регіональне інтеграційне угруповання (надалі РІУ):

1. ЄС (на вибір 3-5 країн)
2. ЄС (на вибір 3-5 країн, які приєдналися після 2010 р.)
3. Північна рада
4. Рада держав Балтійського моря
5. ЄАВТ
6. ЦЄАВТ
7. АСЕАН
8. Азіатсько-тихоокеанська торгівельна угода (АРТА)
9. Південно-азійська асоціація регіональної співпраці (SAARC)
10. Арабська ліга
11. Рада співпраці арабських держав Перської затоки (GCC)
12. ШОС
13. НАФТА
14. КАРІКОМ
15. СІКА
16. МЕРКОСУР
17. Андська спільнота (CAN)
18. Союз арабського Магриба (AMU)
19. Економічне співтовариство країн Західної Африки (ЕКОВАС)
20. Економічне співтовариство Центральноафриканських держав (ECCAS)
21. Спільнота Східної Африки (EAC)
22. Південноафриканське співтовариство розвитку (SADC)
23. Спільний ринок Східної та Південної Африки (COMESA)
24. Форум тихоокеанських островів (PIF)

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

На *«відмінно»* - **A (90-100)** оцінюються ті завдання, які є творчим самостійним дослідженням студента, містять аргументовані власні думки, цілком розкривають суть та зміст вибраної проблеми (теми), виконувалися із дотриманням графіку, а їх виконавці під час захисту своєї роботи (доповіді) продемонстрували вільне володіння проблемою та ґрунтовне знання використаних першоджерел, здатність творчо мислити та вести аргументовану полеміку.

На *«дуже добре»* - **B (85-89)** оцінюються ті завдання, які є самостійним дослідженням студента, розкривають суть та зміст вибраної проблеми (теми), виконувалися із дотриманням графіку, а їх виконавці під час захисту своєї роботи (доповіді) продемонстрували ґрунтовне володіння проблемою, здатність творчо мислити та вміння вести аргументовану полеміку.

На *«добре»* - **C (75-84)** оцінюються ті завдання, які є самостійним дослідженням студента, розкривають суть та зміст проблеми (теми), але мають незначні вади редакційного характеру та вади в оформленні, виконувалися із дотриманням графіку, а їхні виконавці під час захисту роботи (доповіді) продемонстрували добре володіння проблемою і вміння вести аргументовану полеміку.

На *«задовільно»* - **D (64-74)** оцінюються ті завдання, які в основному розкривають суть та зміст вибраної проблеми (теми), допускають елементи компілятивного викладення матеріалу, мають незначні вади редакційного характеру та вади в оформленні, виконувалися із дотриманням графіку, а їх виконавці під час захисту роботи (доповіді) продемонстрували в основному задовільне володіння проблемою.

На *«достатньо»* - **E (60-64)** оцінюються ті завдання, які в основному розкривають суть та зміст проблеми (теми), але викладення матеріалу у них носить переважно компілятивно-описовий характер, мають редакційні вади та вади в оформленні, виконувалися із дотриманням графіку, а їхні виконавці під

час захисту роботи (доповіді) продемонстрували задовільне володіння проблемою.

На *«незадовільно»* - **FX (35-59)** оцінюються ті завдання, які не розкривають суть та основний зміст проблеми (теми), є роботою компілятивного та описового характеру, мають суттєві редакційні вади та вади в оформленні, виконувалися із порушенням графіку.

На *«незадовільно»* - **F (1-34)** оцінюються ті завдання, які зовсім не розкривають суть та зміст проблеми (теми), є плагіатом або компіляцією чужих праць, містять грубі помилки і вади в оформленні, а їхні виконавці виявили незадовільні знання нормативного матеріалу стосовно вибраної проблеми (теми) та порушили графік виконання завдання.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Архієреєв С.І., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / за ред. проф. Архієреєва С. І., – Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 234 с.
2. Діброва Л.В. Міжнародна економіка: Навч. посібник / Л.В. Діброва. – К.: «ЦП «Компринт», 2017. 545 с.
3. Климова С.О., Губанова Н.Н. Створення БалтоЧорноморського Союзу як зміцнення економічної і політичної платформи України / С.О. Климова, Н.Н. Губанова // Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки). Х.: НТУ «ХПІ». 2016. №27'(1199). С.41-44.
4. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2017. 228 с.
5. Лизун М.В. Глобальні виклики регіональної валютної інтеграції. Глобальні виклики регіональної валютної інтеграції: моногр./ – Тернопіль, ТНЕУ: Економічна думка, 2017. – 453 с.
6. Міжнародна економіка [Текст] : навч. посіб. / [за ред. А. О. Мельник, О. І. Пальчук, В. В. Бугаса] ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну, Каф. бізнес-економіки та туризму. - Київ, 2019. 176 с.
7. Міжнародна економіка в таблицях, схемах, формулах, задачах і прикладах [Текст] : навч. посіб. / [П. П. Гаврилко та ін.] ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Ужгород. торг.-екон. ін-т. Львів : АТБ, 2019. 257 с.
8. Міжнародні перевезення: теорія та практика : навч. посібник : у 2 кн. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 182 с.
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України: [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Савельєв Є. В.(2008) Міжнародна економіка: підруч. 3-тє вид., перероб. і допов. К. : Знання. 622 с.

11. Gerber J. (2017). International Economics, Global Edition. Pearson. 510 p.
12. International Trade Statistics. WTO. Режим доступа : <http://www.wto.org>.
13. Krugman, P. R., Obstfeld, M., & Melitz, M. J. (2017). International Economics: Theory and Policy. [rental edition], 11th Edition. 800p.
14. Lishchynskyy I. Spatial Concentration of Industry and Local Productive Systems in Ukraine. Folia Oeconomica. 2016. No 2 (320). P. 51–63
15. Salvatore D. (2019) International Economics, 13th Edition. John Wiley & Sons, 720 p.
16. World Development Indicators Database [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://www.worldbank.org>.
17. World Investment Report 2019 [Электронный ресурс]. UNCTAD. Режим доступа : <http://www.unctad.org>